

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: **M. R.**, nar. X., bytom B., proti žalovanému: **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Banská Bystrica**, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.03.2010 č. k. 23S 99/2009-31, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. marca 2010 č. k. 23S 99/2009-31 **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím č.: A/2009/00140/02-Ma zo dňa 07.09.2009 žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote, odboru sociálnych vecí a rodiny, č. H/2009/03372/3/KB z 26.06.2009 vo veci nepriznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v zmysle § 38 ods. 1 písm. a) a § 65 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení

niektorých zákonov a § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“).

Žalovaný v úvode svojho zamietavého rozhodnutia načrtol časový vývoj konania, začatého pôvodnou žiadosťou žalobkyne zo 14.10.2003. Touto žiadosťou sa žalobkyňa domáhala priznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie. Po tom, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 16.09.2003 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zamietajúci žalobu žalobkyne, žalobkyňa svoju pôvodnú žiadosť zo dňa 14.10.2003 doplnila ďalšou žiadosťou z 09.05.2007 s priložením odborného lekárskeho nálezu z internej a diabetologickej ambulancie zo dňa 07.05.2007.

Na základe hore uvedenej žiadosti a upozornenia Okresnej prokuratúry v Rimavskej Sobote prvostupňový správny orgán požiadal žalobkyňu o doplnenie žiadosti. Nakoľko tak neurobila napriek poučeniu, po uplynutí lehoty zastavil konanie. Až na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 9Sžso/29/2008 zo dňa 23.04.2008 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie žalovanej o zamietnutí odvolania žalobkyne, bol zmenený so zdôraznením nevyhnutnosti spolupráce so žalovaným, ako aj s upozornením, že je v jej vlastnom záujme, aby sa zúčastnila ústneho prejednávania jej žiadosti v prípade, ak bude na to vyzvaná.

Prvostupňový správny orgán v zmysle staršej právnej úpravy, tzn. § 50 až 57 na účely § 92 ods. 1 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci vydal posudok č.: H/2008/178373-3, podľa ktorého sa žalobkyňa nepovažuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Po podanom odvolaní žalobkyňou žalovaný ako druhostupňový správny orgán spracoval dňa 30.01.2009 podľa novej právnej úpravy, tzn. § 11 ods. 15 a prílohy č. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. lekárskeho posudok, v zmysle ktorého má žalobkyňa mieru funkčnej poruchy 50 %, čím sa podľa § 2 ods. 3 cit. zákona považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Vzhľadom na nové skutkové zistenia žalovaný zrušil prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil na nové konanie s odôvodnením, aby prvostupňový správny orgán kompletne prešetril sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia žalobkyne vo všetkých oblastiach a po prešetrení sociálnych dôsledkov rozhodol o jej žiadosti.

Na základe hore uvedených skutočností si žalovaný následne osvojil zistenia prvostupňového správneho orgánu, tzn. že u žalobkyne rozhodujúcim kritériom pre stanovenie miery funkčnej poruchy je závažná obezita, ktorá má vplyv na celkový metabolizmus (vrátane sekundárnej metabolickej poruchy tukov a cukrov) a tiež na pohybový aparát. Prídruženým ochorením sú zažívacie ťažkosti po operácii žľčníka, nie sú však podľa žalovaného aktuálne objektivizované.

S odkazom na ustanovenie § 38 ods. 3 a § 65 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. ako aj so zdôraznením tej skutočnosti, že citovaný zák. č. 447/2008 Z.z. nepozná výnimku z tvrdosti zákona, a preto nie je možné navrhnúť peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie pre iné ochorenia ako sú uvedené v prílohe č. 5 cit. zákona, tak na základe týchto skutočností žalovaný rozhodol tak, ako vyslovil vo svojom výroku.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala na Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu (označenú ako návrh na preskúmanie a rozhodnutie súdom) zo dňa 21.09.2009.

Krajský súd ako prvého stupňa po tom, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že konajúci sudcovia nie sú z prejednávania a rozhodnutia vo veci vylúčení, žalobu zamietol z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom a žaloba preto nie je dôvodná.

Svoj rozsudok odôvodnil tým, že žalovaný v konaní o žiadosti žalobkyne postupoval v súlade s ustanoveniami § 38 ods. 1 písm. a) a ods. 5, § 1, § 8 ods. 1 písm. a) a odsek 2 zák. č. 447/2008 Z.z.

Podľa krajského súdu predpokladom pre priznanie požadovaného peňažného príspevku je to, aby osoba s ťažkým zdravotným postihnutím bola podľa komplexného posudku odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov. Žalobkyňa však podľa tohto posudku nespĺňala podmienky pre priznanie kompenzácie a kompenzácia diétneho stravovania jej ani nebola navrhnutá, pretože v konaní nebolo zistené, že by žalobkyňa trpela niektorou zo skupín chorôb a porúch uvedených v prílohe č. 5 zák. č. 447/2008 Z.z.

Preto krajský súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci ide teda o fakultatívnu dávku, ktorá je závislá od toho, či na základe vecne správneho, komplexného posudku bol alebo nebol peňažný príspevok navrhnutý.

III. Odvolanie žalobkyne

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 26.05.2010 (č. I. 36) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa charakterizovala vyneseny rozsudok ako „komunisticko-fašistický“ a poukázala na to, že hrubo porušuje Ústavu Slovenskej republiky v jej čl. 40, v ktorom je napísané, že každý má právo na ochranu zdravia.

Ďalej žalobkyňa polemizovala s názorom krajského súdu, že jej choroba (povinná diéta) nie je zaradená do zoznamu chorôb. Zdôraznila, že svoju diétu posudzuje ako liek.

Tiež vytkla krajskému súdu pochybenie, keď nezrušil rozhodnutia soc. úradov, ktorými boli žalobkyňi priznaná diéta. Rovnako poukázala na to, že krajský súd nezobral do úvahy nové vyšetrenia a nové skutočnosti, hoci to na predvolaní je jasne napísané. Podľa žalobkyne, v uvedených vyšetreniach je úplne jasne povedané, že diéta je pre žalobkyňu jediná cesta ku zdraviu. Navyše, podľa žalobkyne, tento krajský súd bol povinný zaručiť humánnu stránku vo veci.

Rovnako žalobkyňa vyslovila svoj názor o hrubom porušení zákonov a ústavy a preto záverom navrhla zrušiť rozsudok ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec vrátil na ďalšie konanie.

Z vyjadrenia žalovaného (č. I. 39) zo dňa 08.06.2010 vyplýva, že zotrváva na svojich záveroch vyslovených na základe odborných lekárskeho nálezov MUDr. K., MUDr. J., MUDr. K. a MUDr. L.

Ďalej žalovaný upozornil na to, že nové odborné lekárske nálezy, ktoré žalobkyňa predložila počas pojednávania na krajskom súde, nemohli byť zohľadnené pri rozhodovaní o peňažnom príspevku v odvolacom správnom konaní. navyše žalovaný zdôraznil,

že ani z týchto nových nálezov nevyplýva skutočnosť, že by žalobkyňa mala chorobu alebo poruchu uvedenú v prílohe č. 5 zák. č. 447/2008 Z.z.

K tvrdenému porušeniu práva žalobkyne podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky žalovaný uviedol, že napadnutým rozhodnutím vo veci nepriznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie žalobkyni nebola spôsobená ujma na zdraví, ani nemala vplyv na bezplatnú zdravotnú starostlivosť, teda toto ústavné právo žalobkyne nebolo napadnutým rozhodnutím porušené.

Z uvedených dôvodov žalovaný žiadal podané odvolanie zamietnuť a napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdiť.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po verejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246 c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu

s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na právne vyhodnotenie námietky žalobkyne, že rozsudok krajského súdu porušil jej ústavné právo uvedené v čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom žalovaného (vyslovený v jeho Vyjadrení z 08.06.2010 k odvolaniu žalobkyne), že „Rozhodnutiami príslušných správnych orgánov vo veci nepriznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie nebola spôsobená ujma na zdraví, ani nemala vplyv na bezplatnú zdravotnú starostlivosť, teda toto ústavné právo žalobkyne nebolo napadnutým rozhodnutím porušené.“ V tejto súvislosti Najvyšší súd poukazuje na predmet zák. č. 447/2008 Z.z., tak ako je to zákonodarcom jasne vyjadrené v jeho ustanovení § 1. Predmetom zák. č. 447/2008 Z.z. je podpora sociálneho začlenenia konkrétnej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ako eliminácie následkov postihnutia zdravia) do spoločnosti, a nie vykonanie úkonov bezplatnej zdravotnej starostlivosti vrátane poskytnutia zdravotníckych pomôcok v záujme ochrany zdravia tak, ako tvrdí žalobkyňa.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz") a parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz").

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

Na základe uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd k záveru, že krajský súd svojim rozsudkom a ani žalovaný nezasiahli do ústavného práva žalobkyne podľa čl. 40 na ochranu zdravia.

Najvyšší súd ako odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobkyňou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporcu má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne ako aj s prihliadnutím na názory žalovaného Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej žalobkyni právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-zabezpečovacích vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 8. marca 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová